

Forskningsrådets kommentar til Statsbudsjett 2025, kapitler fordelt til Familie- og kulturkomiteen

Forskningsrådet er opptatt av hele landets forskningskraft, og har med interesse lest statsbudsjettet for 2025. Budsjettforslaget for 2025 viser en realnedgang på 3,5 prosent på FoU-budsjettet i Norge. I Norge blir FoU som andel av BNP 0,89 ekskludert Skattefunn, mot 0,93 i 2024. Dette henger til dels sammen med lavere kontingent til Horisont Europa.

Dette er ikke det ambisiøse forskningsbudsjettet Norge trenger. Både Draghi-rapporten og Perspektivmeldingen har vist at vi har store omstillingsbehov foran oss. I våre budsjettinnspill har vi tydelig kommunisert at vi trenger en vekst i offentlig FoU-bevilgning til 1,2 prosent for å klare å møte morgendagens utfordringer. Dette svarer dessverre ikke dette budsjettet på.

De overordnede bevilgningene som Forskningsrådet konkurranseutsetter ligger stabilt, og forskningsaktiviteten vil bli videreført på samme nivå. Innsatsen på konkurranseutsatt forskning er viktig for å styrke kvalitet og retning på forskning.

Ungt utenforskap er en av de store samfunnsutfordringene. Regjeringen har i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning lansert et målrettet samfunnsoppdrag om inkludering av flere barn og unge i utdanning, arbeid og samfunnsniv. En av ti unge i aldre 15-29 er står i dag utenfor utdanning, arbeid og opplæringstilbud. Det er positivt at det jobbes med en stortingsmelding om sosial mobilitet og sosial utjevning rettet mot barn og unge og familiene deres, som legges fram våren 2025. Det kan gi en indikasjon på at Regjeringen tar sikte på å gå videre med samfunnsoppdraget i 2025.

Samfunnsoppdrag er en arbeidsform som inkluderer forskning, utvikling og politikk for å løse store utfordringer som inkludering av barn og unge. En operativ og bredt sammensatt arbeidsgruppe, ledet av Forskningsrådet, ga i mars 2024 anbefalinger om mål, delmål og organisering for et slikt samfunnsoppdrag for inkludering av barn og unge. Forslaget understreket betydningen av å jobbe kunnskapsbasert og systematisk. Det er foreslått en rekke tiltak rette mot utsatte barn og unge innenfor flere sektorer, men det er ikke foreslått en forsterket forsknings- og innovasjonsinnsats for 2025. Det er et behov for å sette av midler for å igangsette dette samfunnsoppdraget for å sikre en treffsikker og helhetlig forvaltning og politikk på tvers av sektorer. Forskningsrådet fremmet også forslag om økt forskningsinnsatsen om barn og unge knyttet til utenforskap. En slik innsats skal bygge tverrfaglige kunnskaps- og innovasjonsmiljøer.